

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Budapesten kelt tarvarjak andalúziai visszatelepítése A veszélyeztetett madárfaj szaporításában évtizedek óta részt vesz az Állatkert

Budapest, 2021. február 26. (péntek) – A Budapesti Állatkertben tavaly kelt fiatal tarvarjak csatlakoztak vadon élő fajtársaikhoz egy spanyolországi visszatelepítési program keretében. A ma már veszélyeztetett fajnak számító tarvarjú egykor az egész mediterrán térségben, így több európai országban is őshonos volt, a középkorban még Magyarországon is előfordult. Budapesten évtizedek óta szaporítják őket, és az itt kikelt madarak közül már korábban is voltak olyanok, akiket egykori élőhelyeikre telepítettek vissza.

Az állatkertek számos veszélyeztetett faj megmentésében töltenek be kulcsfontosságú szerepet. Ilyen állat az íbiszfélék közé tartozó **tarvarjú** (*Geronticus eremita*) is. A faj elterjedési területe eredetileg az egész mediterrán régiót magába foglalta, ideértve Észak-Afrikát, a Közel-Kelet egy részét, illetve Európa déli felét, Spanyolországtól az Alpok mentén át egészen a Balkánig. Évszázadokkal ezelőtt még Magyarország területén is előfordult, az erre utaló emlékeknek az „utolsó magyar polihisztorként” emlegetett Herman Ottó több cikket is szentelt.

Az idők során a tarvarjak – nagyrészt az emberi tevékenységgel összefüggésben – a legtöbb élőhelyükről teljesen eltűntek. Európában legkésőbb a XIX. századig mindenhol megszűntek vadon élő állományaik, és mára egykori elterjedési területük Európán kívüli részén is alig maradt belőlük. Jelenleg a fajnak egy nem vonuló állománya ismert Marokkóból, nagyjából hétszáz egyeddel, és egy vonuló törökországi állomány, további mintegy kétszáz egyeddel. A harmadik, egészen a közelmúltig fennmaradt populáció, a szíriai, szintén vonuló állomány 2015 óta gyakorlatilag megszűnt. Így ma ezernél is kevesebb vadon élő tarvarjú van az egész világon. A Nemzetközi Természetvédelmi Unió (IUCN) a tarvarjút a veszélyeztetett fajok között tartja számon.

Szerencsére a tarvarjak megmentéséhez jelentős mértékben tudnak hozzájárulni azok az állatkertek, amelyek – nemzetközi összefogással, tenyésztési program keretében – sikerrel szaporítják ezeket az állatokat. A világ állatkertjeiben összesen mintegy 1300 tarvarjú él, tehát több, mint amennyi a vadon élő egyedek száma összesen.

A Fővárosi Állat- és Növénykert – mint a tarvarjú tenyésztési programban részt vevő állatkertek egyike – már évtizedek sikerrel szaporítja ezt a ritka madárfajt. Sőt, az itt kikelt fiókák között több olyan is akadt már, akik felcseperedve olyan programok résztvevői lettek, melyek célja, hogy a fajt újra meghonosítsák azokon az egykori élőhelyeken, ahonnan évszázadokkal ezelőtt eltűntek. Korábban az Állatkert egy ausztriai visszatelepítési programmal működött együtt, legújabbán pedig egy spanyolországi kezdeményezéshez csatlakoztak.

E kezdeményezés részeként a Budapesti Állatkertben tavaly kikelt tizenegy tarvarjú fiókából hat még decemberben Spanyolországba utazott. Az azóta eltelt hónapok a madarak felkészítésével teltek, múlt pénteken pedig végre eljött az ideje annak, hogy a visszavádító röpdéből kiengedjék őket, néhány további állatkerti kelésű tarvarjúval együtt, akik Berlinből, Baseltől, illetve Heidelbergből érkeztek. A madarakra jeladó is került, így a szakemberek nyomon tudják majd követni a sorsukat.

A „Proyecto Eremita” elnevezésű tarvarjú visszatelepítési program 2003-ban indult azzal a céllal, hogy a Spanyolország területén egykor őshonosnak számító, de onnan már évszázadokkal ezelőtt eltűnt tarvarjak újra jelen legyenek az Ibériai-félsziget faunájában (előtte évtizedeken át csak Marokkó felől érkező, kóborló példányokat láttak az országban). A visszatelepítéseknek köszönhetően ma már több

mint száz tarvarjú él vadon Andalúzia területén, 22 fészkelő párral, akik mind állatkertben kelt állatok, vagy azok leszármazottjai. A további visszatelepítések célja egy öfenntartó állomány kialakítása: ehhez járulnak hozzá a Budapesten kelt állatok is.

- A tarvarjak védelméről még az állatok decemberi elutazásakor közzétett kisfilm az Állatkert Facebook-oldalán: <https://www.facebook.com/168540515895/videos/226662428908734>